

Vaadin Önceliği

SEBT GÜNÜ

KONUyla İLGİLİ METİNLER: Gal 3:15–20, Yar 9:11–17, Mat 5:17–20, Çıktış 16:22–26, Yar 15:1–6.

HATIRLAMA METNİ: “Çünkü miras Yasa’ya bağlıysa, artık vaade bağlı değildir. Ama Tanrı mirası İbrahim’e vaatle bağışlamıştır” (Galatyalılar 3:18).

B irisi bir politikacıya şöyle bir soru sormuştu, “Kampanya süresince yapmış olduğun tüm vaatleri tuttu mu?” Şöyle yanıtladı, “Evet... şey, en azından tutmaya niyetlendiklerimi.”

Kim, şu ya da bu zamanda tutulmamış bir vaat olayıyla karşılaşmamıştır? Kim, verdiği bir sözü yerine getirmemiş veya kendisine verilen vaat tutulmamıştır?

İnsanlar bazen kesinlikle tutmaya niyetli oldukları sözler verirler, ama sonra tutmazlar; bazıları da söz ağzlarından veya yazı parmaklarından çıkarken, hepsinin yalandan ibaret olduğunu bilerek vaatler verirler.

Bizler için iyi olan, Allah’ın vaatlerinin tamamen farklı bir yapısı vardır. Allah’ın Söz’ü kesin ve değişmezdir. “Bunları söyledim, kesinlikle yerine getirecek, tasarladığımı yapacağım mutlaka” diyor Rab (Ysa 46:11).

Bu haftaki çalışmamızda Pavlus, dikkatimizi Allah’ın İbrahim’e vaadi ile İsrail’e 430 yıl sonra verilen yasa arasındaki ilişkiye çekiyor. Her ikisi arasındaki ilişki nasıl anlaşılmalıdır ve bunun müjdenin vaazı ile ilgisi nedir?

*5 Ağustos Sebt Günü’ne hazırlık için bu haftanın konusunu çalışın.

Yasa ve İman (Gal 3:15–18)

Hasımları İbrahim'in yaşamının öncelikle imanla karakterize edildiğini kabullenmiş olsalar bile, Pavlus onların Allah'ın neden İbrahim'den dört-yüz yıl sonra İsrail'e yasaı verdiği konusunda soruları olacağını biliyordu. Yasanın verilmiş olması, önceki düzenlemeyi iptal etmez mi?

Pavlus'un, kişinin nihaî isteği ve vasiyeti ile Allah'ın İbrahim ile yapmış olduğu antlaşmayı karşılaştırmasının amacı nedir? Gal 3:15–18.

Bir anlaşma ile ahit genelde birbirinden farklıdır. Anlaşma, iki veya daha çok kişi arasında müşterek olan yapılan, çoğunlukla “kontrat” veya “mukavele” olarak adlandırılan tipik bir sözleşmedir; buna karşın ahit tek bir kişinin deklarasyonudur. Eski Ahit'in Grekçe çevirisi olan Septuaginta, Allah'ın İbrahim ile olan antlaşmasını ifade ederken hiçbir zaman tipik anlaşmalar veya sözleşmelerde kullanılan Grekçe (*syntheke*) sözcüğünü kullanmaz. Bunun yerine vasiyet veya ahit için kullanılan (*diatheke*) sözcüğünü kullanır. Neden? Belki de çevirmen Allah'ın İbrahim ile olan antlaşmasının, iki birey arasında bağlayıcı vaatlerin yapıldığı bir sözleşme olmadığını biliyordu. Tam tersine Allah'ın antlaşması, O'nun kendi isteminden başka hiçbir şeye dayanmıyordu. “Eğer'ler, ve'ler veya ama'lar” gibi bağlaçlar eklenmemiştir. İbrahim sadece Allah'ın sözüne inanacaktı.

Pavlus, “ahit” ve “antlaşma” sözcüklerinin bu çifte anlamını ele alıp, Allah'ın İbrahim ile yaptığı antlaşmanın belirgin özelliklerini vurgulamaktadır. İnsanı ahitte olduğu gibi Allah'ın vaadi de belirgin bir yararlı ilişkidir, yani İbrahim ve soyuyla (*Yar 12:1–5, Gal 3:16*); ayrıca bir mirası da içermektedir (*Yar 13:15, 17:8, Rom 4:13, Gal 3:29*). Pavlus için en önemli şey, Allah'ın vadinin değişmez tabiatıdır. Aynı şekilde bir kez yürürlüğe girdiğinde insanın iradesinin değiştirilemeyeceği gibi, Musa aracılığıyla yasanın verilmesi, Allah'ın daha önce İbrahim'le yaptığı antlaşmayı ortadan kaldıramaz. Allah'ın antlaşması bir vaattir (*Gal 3:16*), ve Allah asla bir vaat kırıcı değildir (*Yşa 46:11, İbr 6:18*).

Şu pasajlarda antlaşma sözcüğünü vaat ile değiştir. Her pasajdaki “antlaşma” sözcüğünün tabiatı nedir? Allah'ın antlaşmasının vaat olarak anlaşılması, pasajın anlamını nasıl netleştirmektedir ve antlaşmanın ne olduğunu daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır? (*Yar 9:11–17, 15:18, 17:1–21*). Ayrıca Allah'ın karakteri ve O'na nasıl güvenebileceğimiz konusunda bizlere ne öğretmektedir?

İman ve Yasa (Rom 3:31)

Pavlus, kişinin Allah ile ilişkisinde imanın üstünlüğünü sert bir şekilde savunmuştu. Tekrar tekrar, ne sünnetin ne de “yasanın gereklerini yapmanın” kurtuluş için bir ön şart olmadığını vurgulamıştı, “Çünkü hiç kimse Yasa’nın gereklerini yaparak aklanmaz” (Gal 2:16). Bundan başka imanlının tanım-layıcı işareti, yasanın gereklerini yapmak değil, imandır (Gal 3:7). Yasanın gereklerini yapmanın sürekli reddedilmesi şu soruyu akla getiriyor, “O halde, yasanın hiç değeri yok mu? Allah yasayı sonlandırdı mı?”

Kurtuluş, yasanın gereklerini yaparak değil, imanla olduğundan, Pavlus imanın yasayı ortadan kaldırdığını mı ima ediyor? Şu ayetler bizlere bu konuda ne söylüyor? Rom 3:31’i Rom 7:7, 12; 8:3 ve Mat 5:17–20 ile karşılaştır.

Romalılar 3’teki Pavlus’un görüşü, Galatyalılar’da iman ve yasa hakkındaki tartışmasıyla paralellik göstermektedir. Yorumlarının imanı yasa pahasına yücelttiğini iddia eden bazılarına, Pavlus şu oturaklı soruyu sormaktadır, “Öyleyse biz iman aracılığıyla Kutsal Yasa’yı geçersiz mi kılıyoruz?” Romalılar 3:31’de “geçersiz kılmak” olarak çevrilen sözcük, *katargeo*’dur. Pavlus’un sık sık kullandığı bu sözcük, “ortadan kaldırmak” (Rom 3:3), “etkisiz kılmak” (Ef 2:15), “hiçe indirmek” (1Ko 1:28) ve hatta “mahvetmek” (1Ko 6:13) anlamlarına gelmektedir. Açıkçası eğer Pavlus, bugün bazı insanların onun böyle öğrettiğini iddia ettiği gibi, yasanın bir şekilde çarımha ortadan kaldırıldığı fikrini desteklemek isteseydi, tam zamanı olurdu. Fakat Pavlus sadece bu hassaslığı katı bir hayır ile reddetmekle kalmamış, müjdesinin yasayı “kanıtladığını” da vurgulamıştır!

“İmanla aklanma planı, kefaret kurbanlığını talep ve temin etmede Allah’ın yasaya olan ilgisini göstermektedir. İmanla aklanma yasayı ortadan kaldırsaydı, o zaman günahkârı günahlarından kurtarmak ve böylece onu Allah ile barıştırmak için Mesih’in kefaret edici ölümüne gerek kalmazdı.

“Üstelik gerçek iman, O’nun yasasına itaatkâr bir yaşamda, Allah’ın istemini gerçekleştirmek için kendi içerisinde koşulsuz rızayı içerir... Kurtarıcı’yı tam bir yürekle sevmeyi temel alan gerçek iman, sadece itaate yönlendirir.”—*The SDA Bible Commentary*, Cilt 6, S. 510.

Pavlus, gerçekten imanın yasayı ortadan kaldırmış olduğunu ima etmiş olsaydı, bunun neler getirmiş olabileceğini düşün. O zaman örneğin zina, veya hırsızlık ve hatta cinayet günah olmaktan çıkmaz mıydı? Sadece Allah’ın yasasına itaat etmiş olsaydın, acı, ızdırıp ve kederden ne kadar esirgeneceğini düşün. Allah’ın yasasına itaatsizliğin neticesi olarak sen veya başkaları ne gibi acılar yaşadı?

Yasanın Amacı

Galatyalılar 3:19–29’da Pavlus “yasaya” birçok referans yapmaktadır. Galatyalılar’ın bu bölümünde Pavlus’un öncelikle ima ettiği yasa hangisidir?

19 ayette bu sözcük geçene dek, yasanın sadece geçici olduğuna işaret ettiğine inanan bazıları bu pasajın, yasanın amacı çarmıhta yerine gelmiş ve böylece sona ermiş olduğundan, törensel yasaları kastetmiş olması gerektiğini düşünmüşlerdi. Bu kendi içinde bir anlam ifade etmiş olsa da, Galatyalılar’da Pavlus’un ima etmek istediği şey bu değildir. Hem törensel hem de ahlâki yasalar, ihlalden dolayı Sina’da “eklendiğinden” şu soruyu düşünmekle, Pavlus’un öncelikle ahlâki yasayı aklımdan geçirmiş olabileceğini göreceğiz.

Pavlus yasanın eklenmiş olduğunu mu söyledi? Neye eklendi ve neden? Gal 3:19 ve Rom 5:13, 20’yi karşılaştır.

Pavlus, yasanın sanki orijinal hükmü yürürlükten kaldırmışçasına bir çeşit eklenti gibi Allah’ın İbrahim ile olan antlaşmasına eklendiğini söylemiyor. Yasa Sina’dan çok önce de yürürlükteydi (Bkz. yarınki çalışmamız). Pavlus aksine yasanın İsrail’e tamamen farklı bir amaçla verildiğini ima etmektedir. İnsanları yeniden Tanrı’ya ve imanla O’na gelen herkese Allah’ın sunduğu lütfâ yönlendirmektedir. Yasa, bizlere günahkâr durumumuzu ve Allah’ın lütfuna olan ihtiyacımızı gösterir. Yasa, kurtuluşu “kazanmak” için bir tür program olmayı amaçlamamaktadır. Tam tersine Pavlus’un dediği gibi, “suç çoğalsın” (Rom 5:20) diye verilmişti; yani yaşamımızdaki günahı daha net olarak göstermek için (Rom 7:13).

Törensel yasalar Mesih’e işaret edip, Kurtarıcı’nın kutsallığını ve gerekliliğini vurgularken, ahlâki yasa “...yapmayacaksın” ifadeleriyle günaha işaret eden, günahın sadece doğal yapımızın bir parçası olmadığını, aksine Allah’ın yasasını ihlâl etmek olduğunu göstermektedir (Rom 3:20; 5:13, 20; 7:7, 8, 13). İşte bu yüzden Pavlus şöyle söylemektedir, “yasanın olmadığı yerde yasaya karşı gelmek de söz konusu değildir” (Rom 4:15). “Yasa bir büyüteç gibi işlev görmektedir. Bu araç, aslında kumaşı kirleten kirli lekelerin sayısını arttırmıyor, fakat onların daha çarpıcı bir şekilde ortaya çıkmalarını sağlıyor ve çıplak gözle görülenlere nazaran daha fazlasını gösteriyor.”—William Hendriksen, *New Testament Commentary, Exposition on Galatians* (Grand Rapids, Mich.: Baker Book House, 1968), S. 141.

Allah'ın Yasa'sının Sürekliliği

Pavlus'un, yasanın Sina Dağında eklendiği ifadesi, onun daha önce mevcut olmadığını mı ima ediyor? Eğer değilse, Sina Dağından öncesi ve sonrası arasındaki fark nedir? Yar 9:5, 6; 18:19; 26:5; 39:7-10; Çıkış 16:22-26'ın okuyun.

Allah'ın İbrahim'e yasanı gök gürelemesi, şimşek ve ölüm cezasıyla açıklamaya ihtiyacı yoktur (*Çıkış 19:10-23*). O halde Allah İsraililere yasanı neden bu tarzda vermişti? Çünkü Mısır'daki kölelikleri boyunca İsraililer Allah'ın yüceliğini ve O'nun yüksek ahlak standartlarını gözden kaybetmişlerdi. Bunun sonucu olarak, kendi günahlarının boyutunun ve Allah'ın yasanın kutsallığının farkına varmaları gerekiyordu. Sina'daki vahiy işte bunu gerçekleştirmişti.

“Vaadi alan ve İbrahim'in soyundan gelen Kişi gelene dek” yasanın antlaşmaya eklenmesi ifadesiyle, Pavlus ne ima etmektedir? Gal 3:16-19.

Birçokları bu ayetten, yasanın Sina Dağında geçici olarak verildiğini anlamaktadır. İbrahim'den 430 yıl sonra gelmiş ve Mesih geldiğinde sonra ermiştir. Ancak bu yorum, Romalılar'da Pavlus'un yasa hakkında söyledikleriyle olduğu kadar, Matta 5:17-19 gibi Kutsal Kitap'ın diğer pasajlarıyla da çelişmektedir.

Okuyucuların bu pasaj hakkında sık sık yaptığı hata, ... *dek* sözcüğünün her zaman sınırlı bir zaman dilimini ima etmesidir. Durum aslında böyle değildir. Rab'den korkan kişiyi tarif eden Mezmurlar 112:8 şöyle demektedir, “Gözü pektir, korku nedir bilmez, düşmanlarının yenilgisini görünceye dek.” Bu ifade, onun zafer kazanınca korkmaya başlayacağı anlamına mı geliyor? Vahiy 2:25'de İsa şöyle diyor, “Ben gelinceye dek sizde olana sınırsız sarılın” İsa, geldiğinde artık sadık olmamız gerekmediğini mi ima ediyor?

Yasanın rolü, Mesih'in gelişyle sona ermemiştir. Yasa mevcut oldukça, günaha işaret etmeye devam edecektir. Pavlus'un söylediği şey, Mesih'in gelişinin insanlık tarihinde belirleyici bir dönüş noktasını işaretlediğidir. Mesih, yasanın hiçbir zaman yapamayacağı şeyi yapabilir—günah için gerçek ilacı sağlar, yani günahkârı aklar ve Ruh'u ile onlarda Kendi yasanı gerçekleştirir (*Rom 8:3, 4*).

Hiç söyle düşündün mü, Eğer Rab benim için şunu veya bunu yapsaydı, artık hiç şüpheye düşmez ve O'nu sorgulamazdım? Sina'da İsraililer Allah'ın kudretini çok açık ve net bir şekilde gördüler—ancak yine de neler yaptılar? Bu durum, size gerçek iman ne olduğu ve buna nasıl sahip olup, korumamız gerektiği konusunda ne söylemelidir? (Bkz. Kol 2:6).

Vaadin Üstünlüğü

“Çöldeki topluluğun arasında yaşamış, Sina Dağı’nda kendisiyle konuşan melekle ve atalarımızla birlikte bulunmuş olan odur. Bize iletmek üzere yaşam dolu sözler aldı” (Elç 7:38).

Galatyalılar 3:19, 20’de, Pavlus düşünceler trenine, yasanın lütuf antlaşmasını ortadan kaldırmadığıyla devam ediyor; bu önemlidir, zira eğer hasımlarının teolojisi doğru olsaydı, yasa öyle yapardı. O halde, Allah’ın lütfunun bizleri kurtarmasına karşın, kendi yasayı tutma davranışımıza bel bağladığımızda, günahkârlar olarak pozisyonumuzun ne olacağını düşünün. Sonunda umutsuz kalırdık.

Pavlus’un Galatyalılar 3:19, 20’deki yorumunun detayları zor anlaşılır olsa da, temel noktası açıktır; yasa vaade bağımlıdır, zira melekler ve Musa aracılığıyla iletilmiştir. Yasayı vermede meleklerin bağlantısı, Çıkış kitabında anılmasa da, Kutsal Yazı’nın birkaç yerinde geçmektedir (*Yas 33:2; Elç 7:38, 53; İbr 2:2*). Pavlus, Mesih’e referans olarak 1.Timoteos 2:5’de *aracı* sözcüğünü kullanmaktadır, fakat onun bu yorumu, burada aklımdan Yasa 5:5’i geçirmiş olacağını telkin etmektedir, ki burada Musa şöyle söylemişti, “O zaman RAB’bin sözünü size bildirmek için RAB ile sizin aranızda durdum.”

Sina Dağında sayısız meleğin katılımı ile yasanın verilışı ne kadar muhteşem olsa da ve yasa verici olarak Musa ne kadar önemli olsa da, yasanın verilışı dolaylıydı. Buna karşın Allah’ın vaadi doğrudan İbrahim’e (dolayısıyla da tüm inanlılara) yapılmıştı, zira orada aracıya gerek yoktu. Sonunda yasa ne kadar önemli olsa da, o imanla lütuf sayesinde kurtuluş vaadinin vekili değildir. Tam tersine, yasa gerçekte bu vaadin ne kadar harika olduğunu daha iyi anlamamıza yardımcı olur.

İbrahim’in doğrudan Allah ile karşılaşmasının doğasını tarif et. Burada Allah ile böyle bir yakınlaşmanın yararı neydi? Yar 15:1–6, 18:1–33, 22:1–18’i gözününe alın.

Kutsal Kitap’ta insanların Allah ile karşılaşmalarını içeren diğer örnekleri düşünün—Aden’de Adem ve Havva (*Yaratılış 3*); Yakup’un merdiveni (*Yaratılış 28*); Şam yolundaki Pavlus (*Elç 9*). Belki sen böyle dramatik bir şeyle karşılaşmadın, ama Allah sana Kendisini hangi yolla gösterdi? Ayrıca kendine şunu sor, kişisel yaşamında İbrahim’in Allah ile tecrübe edindiği gibi bir ilişkiye ve yakınlığa sahip olmaktan seni alıkoyan şey ne? Eğer varsa, değişim için ne gibi adımlar atabilirsin?

EK ÇALIŞMA: “Uzun yıllar köle olarak yaşayan halk İbrahim’le yapılan antlaşmanın bilgisini ve ilkelerini yitirmişti. Onları Mısır’dan kurtaran Tanrı, gücünü ve merhametini yeniden göstermek istedi. Böylece halkını kendi sevgisine yönelterek onlara güven aşılama istedi. Halkını kölelikten kurtararak onları kendisine bağladı.

“Ne var ki İsrail halkı, Tanrı’nın kutsallığına yabancıydı. Kendi yüreklerinin günahkârlığı, Tanrı’nın yasasına uymalarını olanaksız kılıyordu. Bunun için de bir Kurtarıcı’ya ihtiyaçları vardı.”—Ellen G. White, *Geçmişten Sonsuzluğa*, 1. Cilt, S. 205.

“Sina’dan büyük bir ihtişamla söylenen Allah’ın yasa, günahkârın kınanmasının bir telaffuzuydu. Bu, yasanın suçlayıcı alanıydı, ancak içinde bağışlama veya kurtarma gücü yoktu.”—Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, Cilt 6, S. 1094.

TARTIŞMA SORULARI:

- ❶ Genel anlamda vaat kavramını düşün, özellikle de tutulmayanları. Sana karşı sözlerini tutmayanlar hakkında kendini nasıl hissettin? Kişinin sözünü tutmaya niyetli olması ama sonrasında fikrini değiştirip tutmaması veya yapamaması ile kişinin bunu hiçbir zaman tutamayacağını fark etmiş olman arasındaki fark nedir? Netice ne olursa olsun, söz tutulmadığında güven seviyene ne oldu? Allah’ın vaatlerine güvenebileceğini bilmek, senin için ne anlama geliyor? Ya da belki de soruyu şöyle sormalıyız, Öncelikli olarak Allah’ın vaatlerine güvenmeyi nasıl öğrenebilirsin?
- ❷ Hangi bakımlardan çevremizin etkisiyle, Allah’ın bize vermiş olduğu önemli gerçekleri gözden kaybetme derecesine gelme tehlikesi içindeyiz? Bu bozucu etkilerin neler olduğunu nasıl fark edebilir ve sonrasında bunlara nasıl karşı koyabiliriz?

ÖZET: Sina’da yasanın verilmesi, ne Allah’ın İbrahim’le yaptığı vaadi geçersiz kılmış, ne de yasa vaadin hükümlerini değiştirmişti. Yasa, insanlar kendi günahkârlıklarının gerçek boyutunun farkına varınları ve Allah’ın İbrahim’e ve onun soyuna verdiği vaadin gerekliliğini anlasınlar diye verilmişti.